

N:o 21.

Kongl. Maj:ts nådiga proposition till Riksdagen med förslag till lag angående ändrad lydelse af 3 § i lagen den 10 juli 1899 om ersättning af allmänna medel i vissa fall för skada, som förorsakats af embets- eller tjänsteman; gifven Stockholms slott den 22 december 1899.

Under återopande af bilagda i statsrådet och högsta domstolen förda protokoll vill Kongl. Maj:t härmed, jemlikt § 87 regeringsformen, föreslå Riksdagen att antaga härvid fogade förslag till lag angående ändrad lydelse af 3 § i lagen den 10 juli 1899 om ersättning af allmänna medel i vissa fall för skada, som förorsakats af embets- eller tjänsteman.

Kongl. Maj:t förblifver Riksdagen med all Kongl. nåd och ynnest städse välbevågen.

OSCAR.*L. Annerstedt.*

Förslag

till

Lag

angående ändrad lydelse af 3 § i lagen den 10 juli 1899 om ersättning af allmänna medel i vissa fall för skada, som förorsakats af embets- eller tjänsteman.

Härigenom förordnas, att 3 § i lagen den 10 juli 1899 om ersättning af allmänna medel i vissa fall för skada, som förorsakats af embets- eller tjänsteman, skall erhålla följande ändrade lydelse:

Har ansökning, som i 2 § afses, till Konungens befallningshafvande inkommit, åligger det Konungens befallningshafvande att densamma jemte eget utlåtande till justitiedepartementet insända.

Pröfvar Konungen sökanden hafva visat sin rätt, varder ersättning honom tillerkänd. I annat fall hänvisas sökanden att, vid talans förlust, inom sex månader sedan han bevisligen erhållit del af Konungens beslut medelst stämning anhängiggöra sin talan. Rätt domstol för sådan talans upptagande är den underrätt, som om tillgreppet och förskingringen ransakat; har frågan om ansvar för tillgreppet och förskingringen omedelbarligen upptagits af öfverrätt, eller har ej ransakning om brottet hållits, tillhöre målet den underrätt, der embets- eller tjänstemannen vid tiden för brottet skolat svara i tvistemål angående gäld i allmänhet.

Utdrag af protokollet öfver justitiedepartementsärenden, hållet inför Hans Maj:t Konungen i statsrådet å Stockholms slott fredagen den 29 september 1899

i närvaro af:

Hans excellens herr statsministern BOSTRÖM,
Hans excellens herr ministern för utrikes ärendena greve DOUGLAS,
Statsråden: herr friherre ÅKERHJELM,
WIKBLAD,
friherre RAPPE,
ANNESTEDT,
VON KRUSENSTJERNA,
greve WACHTMEISTER,
DYRSSEN.

Chefen för justitiedepartementet statsrådet Annerstedt anförde i underdånighet:

»I skrifvelse den 10 sistlidne maj tillkännagaf Riksdagen, bland annat, att, sedan Eders Kongl. Maj:t genom nådig proposition den 30 december 1898 föreslagit Riksdagen att antaga propositionen bilagdt förslag till lag om ersättning af allmänna medel i vissa fall för skada, som förorsakats af embets- eller tjänsteman, Riksdagen, som funnit propositionen icke kunna i oförändradt skick bifallas, för sin del antagit lag i ämnet af den lydelse Riksdagens skrifvelse utvisade. Det af Riksdagen sålunda antagna lagförslag innehöll i 3 §, bland annat, den föreskrift, att frågan om ersättning af allmänna medel för egendom, som tillgripits och förskingrats af embets- eller tjänsteman, den der

i förslaget afsåges, skulle, när den befunnes tvistig, hänskjutas till den underrätt, som om tillgreppet och förskingringen ransakat.

Vid förslagets granskning fann högsta domstolen nyssberörda föreskrift gifva anledning till den anmärkning, att den ransakning, hvarom här vore fråga, under vissa omständigheter ankomme på annan domstol än underrätt, samt att för sådana fall föreskrift saknades, hvilken domstol skulle ega att upptaga den tvistiga ersättningsfrågan. Vid underdånig föredragning den 10 sistlidne juli af förslaget och högsta domstolens utlåtande anfördes af mig, att hvad af högsta domstolen anmärkts syntes böra föranleda dertill att ifrågavarande föreskrift så snart ske kunde ändrades så att den anmärkta ofullständigheten blefve afhjelpat, men att, på anförda skäl, det af Riksdagen antagna förslaget syntes böra godkännas; och behagade Eders Kongl. Maj:t, med godkännande af det af Riksdagen antagna förslaget, förordna, att i öfverensstämmelse med detta förslag författning i ämnet skulle under samma dag utfärdas.

I öfverensstämmelse med den uppfattning jag vid nyssberörda tillfälle uttalade har jag låtit uppgöra följande

Förslag

till

Lag

om ändrad lydelse af 3 § i lagen den 10 juli 1899 om ersättning af allmänna medel i vissa fall för skada, som förorsakats af embets- eller tjänsteman.

Häri genom förordnas, att 3 § i lagen den 10 juli 1899 om ersättning af allmänna medel i vissa fall för skada, som förorsakats af embets- eller tjänsteman, skall erhålla följande ändrade lydelse:

Har ansökning, som i 2 § afses, till Konungens befallningshafvande inkommit, åligger det Konungens befallningshafvande att densamma jemte eget utlåtande till justitiedepartementet insända.

Pröfvar Konungen sökanden hafva visat sin rätt, varder ersättning honom tillerkänd. I annat fall hänvisas sökanden att, vid talans förlust, inom sex månader sedan han bevisligen erhållit del af Konungens beslut efter stämning utföra sin talan vid den underrätt, som om tillgreppet och förskingringen ransakat, eller, der frågan om ansvar för

tillgreppet och förskingringen ej blifvit af underrätt handlagd, vid den underrätt, der embets- eller tjenstemannen vid tiden för brottet skolat svara i tvistemål, som angå gäld i allmänhet.»

Departementschefen hemställde härefter, att, för det ändamål § 87 regeringsformen omförmäler, högsta domstolens utlåtande öfver det sålunda upprättade förslaget måtte genom note ur protokollet inhemtas.

Till denna af statsrådets öfrige ledamöter biträdda hemställan täcktes Hans Maj:t Konungen i nåder lemna bifall.

Ex protocollo
Aug. von Hartmansdorff.

Utdrag af protokollet öfver lagärenden, hållet uti Kongl. Maj:ts högsta domstol onsdagen den 11 oktober 1899.

Tredje rummet.

Närvarande:

Justitieråden: HERSLOW,
NORBERG,
BOHMAN,
WESTRING,
GREFBERG.

T. f. byråchefen för lagärenden revisionssekreteraren Hammar-skjöld föredrog i underdånighet:

Note ur protokollet öfver justitiedepartementsärenden, hållet inför Hans Maj:t Konungen i statsrådet den 29 nästlidne september, hvarmedelst, för det ändamål § 87 regeringsformen öfverförmåler, högsta domstolens utlåtande inhemtats öfver följande

“Förslag

till

Lag

om ändrad lydelse af 3 § i lagen den 10 juli 1899 om ersättning af allmänna medel i vissa fall för skada, som förorsakats af embets- eller tjänsteman.

Härigenom förordnas, att 3 § i lagen den 10 juli 1899 om ersättning af allmänna medel i vissa fall för skada, som förorsakats af embets- eller tjänsteman, skall erhålla följande ändrade lydelse:

Har ansökning, som i 2 § afses, till Konungens befallningshafvande inkommit, åligger det Konungens befallningshafvande att densamma jemte eget utlåtande till justitiedepartementet insända.

Profvar Konungen sökanden hafva visat sin rätt, varder ersättning honom tillerkänd. I annat fall hänvisas sökanden att, vid talans förlust, inom sex månader sedan han bevisligen erhållit del af Konungens beslut efter stämning utföra sin talan vid den underrätt, som om tillgreppet och förskingringen ransakat, eller, der frågan om ansvar för tillgreppet och förskingringen ej blifvit af underrätt handlagd, vid den underrätt, der embets- eller tjenstemannen vid tiden för brottet skolat svara i tvistemål, som angå gäld i allmänhet.»

Högsta domstolens ledamöter förenade sig om följande yttrande:

»Då talan om ersättning skall inom viss kort tid anhängiggöras, är det tydligen af största vigt, att all anledning till tvekan om rätt domstol för sådan talans upptagande såvidt möjligt undanrödjes. I detta hänseende synes förslaget emellertid icke vara tillfredsställande. Sålunda kan det vara tvifvelaktigt, om under de olika, men uppenbarligen för betecknande af samma sak använda uttrycken, att underrätt om tillgreppet och förskingringen ransakat, och att underrätt handlagt frågan om ansvar för tillgreppet och förskingringen, skola innefattas äfven de fall, då underrätt på uppdrag af annan myndighet hållit undersökning i målet eller då underrätt, som ransakat, förklarats vara dertill obehörig. Vidare torde vilkorssatsen »der frågan om ansvar för tillgreppet och förskingringen ej blifvit af underrätt handlagd» näppeligen med önskvärd tydlighet angifva hvad dermed åsyftas, eller att ansvarsfrågan antingen icke kunnat af någon domstol handläggas eller ock blifvit i första instans handlagd af öfverdomstol. Slutligen kan, hvad angår föreskriften att ersättningstalan skall anhängiggöras hos den underrätt, vid hvilken embets- eller tjenstemannen vid tiden för brottet skolat svara i tvistemål angående gäld i allmänhet, det stundom vara synnerligen svårt för den ersättningssökande att bedöma, vid hvilken tidpunkt förskingringen blifvit begången. Till afhjelpande af nu anmärkta olägenheter synas tydligare bestämmelser böra införas.»

Ex protocollo
Axel Dandenell.

Utdrag af protokollet öfver justitiedepartementsärenden, hållet inför Hans Maj:t Konungen i statsrådet å Stockholms slott fredagen den 22 december 1899

i närvaro af:

Hans excellens herr statsministern BOSTRÖM,
Statsråden: WIKBLAD,
ANNESTEDT,
herr VON KRUSENSTJERNA,
grefve WACHTMEISTER,
CLAËSON,
DYRSSEN,
CRUSEBJÖRN,
RESTADIUS,
Justitieråden: HERSLOW,
BOHMAN.

Chefen för justitiedepartementet statsrådet Annerstedt anmälde i underdånighet:

Högsta domstolens genom note ur protokollet öfver justitiedepartementsärenden för den 29 sistlidne september inhemtade utlåtande öfver det i nämnda protokoll intagna förslag till lag om ändrad lydelse af 3 § i lagen den 10 juli 1899 om ersättning af allmänna medel i vissa fall för skada, som förorsakats af embets- eller tjänsteman.

Efter att hafva redogjort för utlåtandets innehåll anförde departementschefen, att de framställda anmärkningarne, af hvilka de flesta egde tillämpning jemväl i fråga om den i lagen den 10 juli 1899 upptagna ordalydelse, syntes föranleda någon jemkning af förslaget affattning.

Departementschefen uppläste häruppå det sålunda jemkade lagförslaget och hemställde, att detsamma måtte, jemlikt § 87 regeringsformen, genom nådig proposition för Riksdagen till antagande framläggas.

Justitieråden Herslow och Bohman åberopade hvad de vid ärendets behandling inom högsta domstolen yttrat, i den mån det ej vid förslagets jemkning vunnit beaktande.

Statsrådets öfrige ledamöter biträdde föredragande departementschefens hemställan.

Med bifall till denna hemställan täcktes Hans Maj:t Konungen i nåder förordna, att till Riksdagen skulle aflåtas proposition i ämnet, af den lydelse bilagan litt. — vid detta protokoll utvisar.

Ex protocollo
Aug. von Hartmansdorff.